

1. Uvod

U izvještaju za I kvartal Zaštitnik je postupio po zaključku Vlade Crne Gore br.08-198 od 29.12.2016. godine, pa ukazujem na vrste pokrenutih postupaka protiv Države Crne Gore, na problem prinudne naplate, te dajem informaciju o odlivu novca sa Glavnog računa Državnog trezora usled uspjeha u sporovima suprotne strane, za period od 01.01.2025. godine do 31.03.2025. godine.

2. Informacija o sudskim postupcima, u kojima se Država pojavljuje u svojstvu tužene i tužioca, zastupana od strane Zaštitnika

- Državni organi ne izvršavaju pravosnažna rješenja o nagradama advokatima, vještacima, tumačima i drugim stručnim licima koja učestvuju u sudskim postupcima, pa se odliv sredstava uvećava za iznose na ime troškova prinudne naplate, provizije CBCG, kao i kamate, što predstavlja značajnu štetu za budžet. U pitanju su opredijeljena sredstva u budžetima tih budžetskih jedinica, iz kojih razloga je potrebno utvrditi uzrok neblagovremenog postupanja po dospjelim obavezama. Iznosi po prethodno pobrojanim iznosima naplaćeni prinudnim putem od budžetskih jedinica takođe su evidentirani u ukupnom odlivu za izvještajni period.
- Budžetske jedinice ne izvršavaju uredno svoje obaveze po zaprimljenim fakturama, kojim fakturama ne prigovore, što takođe rezultira prinudnom naplatom i dodatnim odlivom sredstava sa budžeta. Takođe su u pitanju iznosi koji su evidentirani u ukupnom odlivu za izvještajni period.
- Tužbe po osnovu rada i prava iz radnog i dalje pristižu, što je slučaj i u ovom kvartalnom periodu, u najvećem broju protiv Ministarstva odbrane i Ministarstva unutrašnjih poslova.
- Tužbe protiv Države se pokreću iz ugovornih kao i neugovornih odnosa, gdje se vrijednost sporova označava u višemilionskom iznosu u kojem iznosu se i potražuje naknada navodne štete iz raznih osnova.
- Državni organi iako dužni da dobrovoljno i u paricionom roku postupaju po presudama Upravnog suda Crne Gore, kojim presudama se dosuđuju i troškovi upravnog spora kako bi se izbjegla prinudna naplata i dodatno opterećenje budžeta, ne uvažavaju ukazivanje Zaštitnika i ne isplaćuju dobrovoljno troškove dosuđene predmetnim presudama. Radi se o postupcima u kojima shodno Zakonu o upravnom sporu učestvuju organi preko svojih ovlašćenih službenika, a u koje Zaštitnik nema uvid dok se ne pokrene prinudna naplata, a takođe su u pitanju iznosi koji se evidentiraju u okviru ukupnog odliva sa računa budžeta.
- Postupci za utvrđenje prava svojine, naknadu štete na ime faličke eksproprijacije zemljišta na primorju i duž obale Crnogorskog primorja, naknade štete na ime gubitka ekonomskog interesa zbog trajne nemogućnosti daljeg korišćenja preostalog dijela

2.1 Uspjeh u sporovima

Presudom Apelacionog suda Crne Gore poslovne oznake Pž.br.163 /25, po tužbi Montenegro airlines AD u stečaju, potvrđena je presuda Privrednog suda Crne Gore P.br.986/21 od 27.02.2025. godine kojom je odbijen tužbeni zahtjev kojim je tužilac tražio da mu Država na ime duga, po osnovu Zakona o ulaganju u konsolidaciju i razvoj društva za transport putnika i robe u vazdušnom saobraćaju Montenegro airlines AD Podgorica, isplati iznos od **100.241.505,00€** i iznos od **17.347.273,10€** na irre zatezne kamate kao nesonovan. Tužilac je obavezan da Državi na ime troškova postupka namiri iznos od 20.250,00€.

Viši sud u Podgorici je preinačio presudu Osnovnog suda u Cetinju P.br.321/22 od 17.11.2022. na način što je odbio tužbeni zahtjev tužioca Damira Strmečkog iz Zagreda, kojim je tražio da se obaveže Država da mu na ime direktne štete isplati iznos od **910.259,80€** sa zakonskom zateznom kamatom koja bi se obračunala od 19.10.2006. godine, zatim odbio tužbeni zahtjev tužioca, kojim je tražio da se obaveže Država da mu na ime izmakle dobiti isplati iznos od **2.510.721,88€** sa zakonskom zateznom kamatom koja bi se obračunala od 08.02.2018. godine, i obavezala tužioca da na ime troškova parničnog postupka državi namiri iznos od **31.750,00€**.

Privredno društvo OTANT STAR DOO iz Sutomora je podnijelo tužbu protiv Države Crne Gore radi naknade štete, kojom tužbom je traženo da Država tom privrednom društvu nadoknadi štetu u iznosu od 20.000.000,00€, zbog navodnog nezakonitog postupanja i zabrane radova na izgradnji hotela. Zaštitnik je odgovorio na tužbu, nakon čega je usledilo **povlačenje** tužbe. Državi su dosuđeni troškovi postupka u iznosu od 150,00€, na koje rješenje je izjavljena žalba.

Privredno društvo UNIPROM DOO iz Nikšića je **povuklo** tužbu podnesenu protiv Države Crne Gore radi naknade štete u iznosu od 1.000.000,00€, zbog navodnog nezakonitog postupanja i neizvršenog povraćaja PDV-a. Državi su dosuđeni troškovi postupka u iznosu od **525,00€**, na koje rješenje je izjavljena žalba.

Presudom Višeg suda u Podgorici Gž.br.3671/23 od 28.01.2025. godine, potvrđena je presuda Osnovnog suda u Podgorici kojim je kao neosnovan odbijen tužbeni zahtjev tužilje Radulović Maje za isplatu iznosa od **23.697,86€** i iznos na ime zakonske zatezne kamate od **4.832,66€** kao neisplaćenu naknadu za rad u Komisiji za obavljanje poslova razgraničenja i utvrđivanja državne granice. Tužilja je obavezana da na ime troškova parničnog postupka državi nadoknadi iznos od 1.500,00€.

Presudom Apelacionog suda Crne Gore poslovne oznake Pž.br.11/25 od 21.01.2025. godine, potvrđena je presuda Privrednog suda Crne Gore P.br.1070/19 od 22.11.2024. godine, kojom je taj sud Odbio tužbeni zahtjev tužioca Stečajna masa stečajnog dužnika Provladex DOO Podgorica, kojim je traženo da se utvrdi da, između ostalih, i tužena l reda Država Crna Gora, kao solidarni dužnik duguju tužiocu na ime naknade obične štete, iznos od **515.156,01€** i iznos od **140.373,16€** na ime izgubljene koristi sa zakonskom kamatom od dana podnošenja tužbe pa do konačne isplate, kao neosnovan. Tužilac je obavezan da državi na ime parničnih troškova nadoknadi iznosu od 53.400,00€.

Presudom Vrhovnog suda Crne Gore Rev.br.36/23 od 20.02.2025. godine djelimično je usvojena revizija države i preinačena presuda Višeg suda u Podgorici Gž.br.357/22 od 13.10.2022. godine

Presudom Višeg suda u Bijelom Polju Gž.br.1810/23-19 od 13.01.2025. godine, preinačena je presuda Osnovnog suda u Kotoru UŽ-P.br.1/23-17 od 10.07.2023. godine, na način da je tužbeni zahtjev odbijen za solidarnu isplatu iznosa od 416.300,00€ sa Opštinom Kotor u odnosu na državu i obavezan tužilac da državi nadoknadi troškove postupka u iznosu od **1.875,00€**.

Presudom Višeg suda u Bijelom Polju Gž.br.1235/22 od 20.01.2025. godine, preinačena je presuda Osnovnog suda u Kotoru P.br.97/21-13 od 13.04.2022. godine, na način da je tužbeni zahtjev za utvrđenje prava svojine na odbijen u odnosu na državu i obavezana tužilja da državi nadoknadi troškove postupka u iznosu od **3.450,00€**.

Presudom Osnovnog suda u Pljevljima P.br.73/21 od 21.02.2025. godine privrednom društvu Level ing DOO Pljevlja, sud je usvojio tužbeni zahtjev i obavezao državu da tom privrednom društvu nadoknadi iznos od **14.703.177,337€** na ime materijalne štete, te državu obavezao i na naknadu parničnih troškova u iznosu od **47.421,00€**. Zaštitnik je blagovremeno izjavio žalbu Višem sudu u Bijelom Polju.

Presudom Višeg suda u Bijelom Polju Gž.br.2042/23 od 27.02.2025. godine uvažena je žalba Zaštitnika i preinačena presuda Osnovnog suda u Kolašinu P.br.197/22-18 od 24.11.2023. godine, na način što je odbijen u cjelosti tužbeni zahtjev tužioca od **45.082,37€** kao neosnovan i obavezao tužioca da državi nadoknadi troškove postupka u iznosu od 300,00€. Protiv presude Višeg suda u Bijelom Polju Gž.br.2042/23 od 27.02.2025. godine, punomoćnik tužioca je izjavio reviziju Vrhovnom sudu Crne Gore, po kojoj još nije odlučeno.

Presudom Višeg suda u Bijelom Polju potvrđena je presuda Osnovnog suda u Kolašinu P.br.464/20 od 13.04.2022. godine kojom je odbijen tužbeni zahtjev tužioca da mu tužena na ime naknade štete i izmakle koristi isplati iznos od **20.640.307,29€** sa zakonskom kamatom počev od podnošenja tužbe pa do isplate i obavezan je tužilac da tuženoj nadoknadi troškove parničnog postupka u iznosu od **500,00€**. Protiv presude Višeg suda u Bijelom Polju Gž.br.1059/22 od 25.12.2024. godine, punomoćnik tužioca je izjavio reviziju Vrhovnom sudu Crne Gore, po kojoj još nije odlučeno.

Presudom Višeg suda u Bijelom Polju Gž.br.1104/22 od 17.02.2025. godine potvrđena je presuda Osnovnog suda u Kolašinu P.br.392/20 od 27.04.2022. godine, kojom je **odbijen kao neosnovan** tužbeni zahtjev tužioca kojim je tražio da se obavežu tuženi da tužiocu na ime izmakle koristi isplate ukupan iznos od **10.913,18€**. U konačnom obavezan je tužilac da tuženim nadoknadi troškove parničnog postupka u iznosu od **200,00€**.

Presudom Višeg suda u Bijelom Polju Gž.br.1471/24 od 16.01.2025. godine potvrđena je presuda Osnovnog suda u Pljevljima P.br.165/21 od 21.04.2023. godine, kojom je **odbijen kao neosnovan** tužbeni zahtjev tužioca da se obaveže tuženi da tužiocu na ime naknade materijalne štete i izmakle koristi isplati ukupan iznos od **25.000,00€**. Protiv presude Višeg suda u Bijelom Polju Gž.br.1471/24 od 16.01.2025. godine, punomoćnik tužilaca je izjavio reviziju Vrhovnom sudu Crne Gore, po kojoj još nije odlučeno.

Presudom Višeg suda u Podgorici Gž.br.245/23 od 11.03.2025. godine, potvrđena je presuda Osnovnog suda u Baru kojom je usvojen tužbeni zahtjev tužilaca i obavezane Država Crna Gora i Opština Bar da solidarno isplate tužiocima iznos od **195.816,00€** na ime štete za bespravno

3. Informacija o odlivu sredstava sa Glavnog državnog računa trezora, usled uspjeha u sporovima u kojima je tužena Država Crna Gora

Prema podacima Ministarstva finansija, Direktorata Državnog trezora, u periodu od 01.01.2025. do 31.03.2025. godine, po osnovu izvršnih presuda te rješenja o izvršenju u odnosu na nepostupljena rješenja, fakture, a u odnosu na organe koje po članu 53 Zakona o državnoj imovini zastupa Zaštitnik imovinsko pravnih interesa Crne Gore, sa Glavnog računa Državnog trezora, isplaćeno je **5.202.861,16€**.

U nastavku su Tabela sa podacima o naplaćenom iznosu sa Glavnog državnog računa trezora za I kvartal 2025. godinu, u odnosu na budžetske jedinice koje po članu 53 Zakona o državnoj imovini zastupa Zaštitnik imovinsko pravnih interesa Crne Gore, kao i Tabela postignutog uspjeha Zaštitnika u sporovima pred sudom za isti kvartal, dok je tabelarni prikaz odliva po svakom organu ponaosob prikazan na strani 3, 4 i 5 Izvještaja.

Odliv novca	2025. godina	Uspjeh Zaštitnika	2025. godina
I kvartal	5.202.861,16€	I kvartal	164.388.960,17€
II kvartal		II kvartal	
III kvartal		III kvartal	
IV kvartal		IV kvartal	
ukupno			

U I kvartalu 2025. godine Zaštitnik je ukupno primio 524 tužbe kojima su pokrenuti parnični postupci pred Osnovnim sudovima u Crnoj Gori, Privrednim sudom Crne Gore i Vrhovnim sudom Crne Gore. Od ukupnog broja primljenih tužbi, kancelarija Zaštitnika u Podgorici je primila 258 tužbi (*postupci pred Osnovnim sudom u Podgorici, Nikšiću, Cetinju i Donikogradu i Privrednim sudom Crne Gore*), kancelarija u Kotoru 100 tužbi (*postupci pred Osnovnim sudom u Kotoru, Herceg Novom, Boru i Ulcinju*), kancelarija u Bijelom Polju 166 tužbi (*postupci pred Osnovnim sudom u Bijelom Polju, Kolašinu, Beronoma, Pljevljima, Žabljaku, Plovu i Rožajama*).

Zaštitnik je primio i postupao u predmetima izvršenja u ukupnom broju 2836 (*odnosi se na prigovore i predloge za izvršenje*), postupao u pokrenutim upravnim postupcima pred nadležnim PJ-Uprave za katastar i državnu imovinu, Komisijama za povraćaj oštećenje, kao i sporovima pred Upravnim sudom u ukupnom broju 361 (*od kog broja u kancelariji Podgorica 128, kancelarija u Bijelom Polju 117 i kancelarija u Kotoru 116*), u kojim postupcima je izjavljivao žalbe, davao potrebna izjašnjenja i podnosio tužbe Upravnom sudu Crne Gore.

Zaštitnik vodi upisnik raznih građanskih predmeta koj broji za I kvartal 2025. godine ukupan broj 544 (*od kog broja u kancelariji Podgorica 145, kancelarija u Bijelom Polju 329 i kancelarija u Kotoru 70*).

Zaštitnik je na zahtjev državnih organa koje zastupa u četvrtom kvartalu dao 31 pravna mišljenja iz različite vrste pravne problematike.